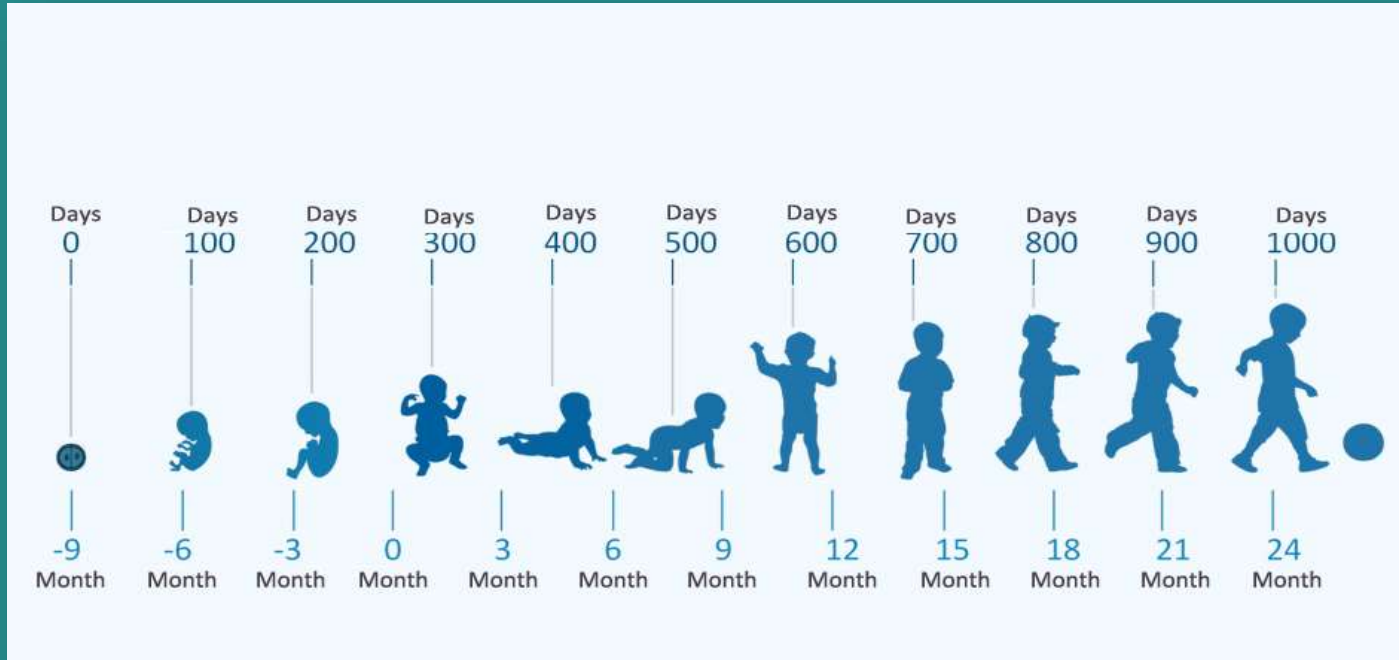

Značaj prvih 1000 dana u formiranju crevnog mikrobioma

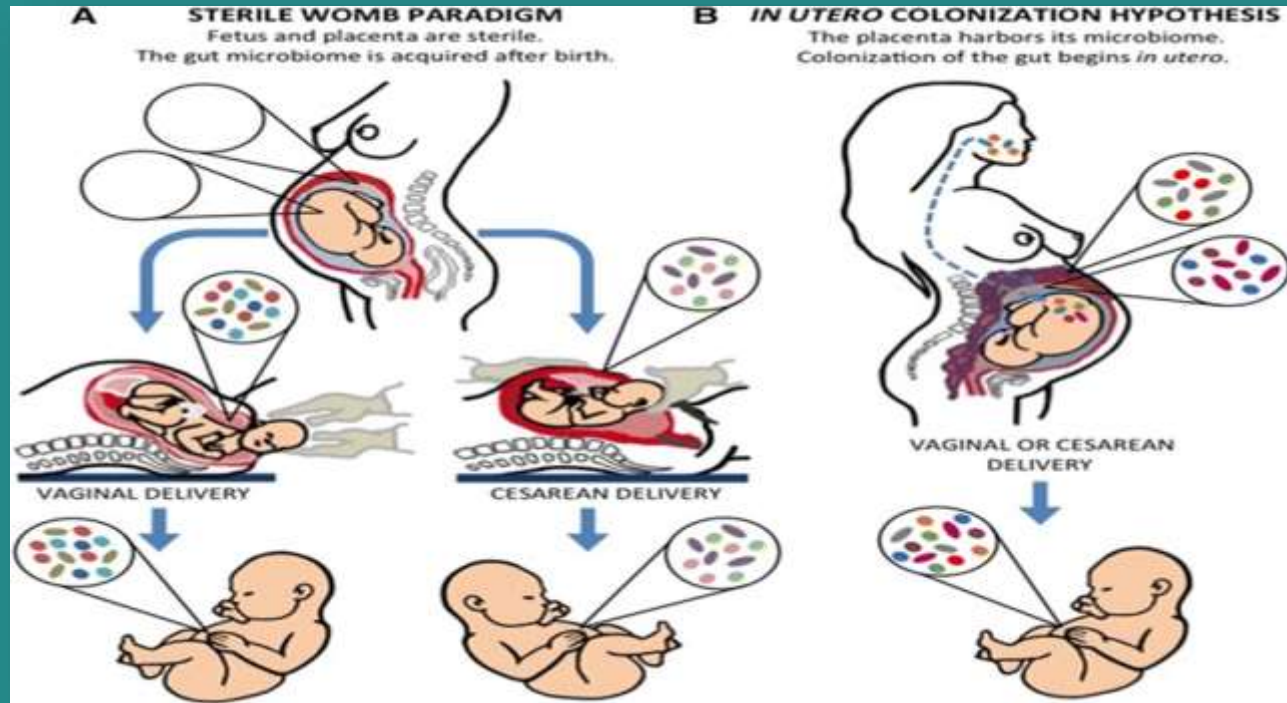
Ass. dr Mirjana Stojšić

Termin „Prvih 1000 dana“ obuhvata period:

⇒ od začeca do navršene druge godine života

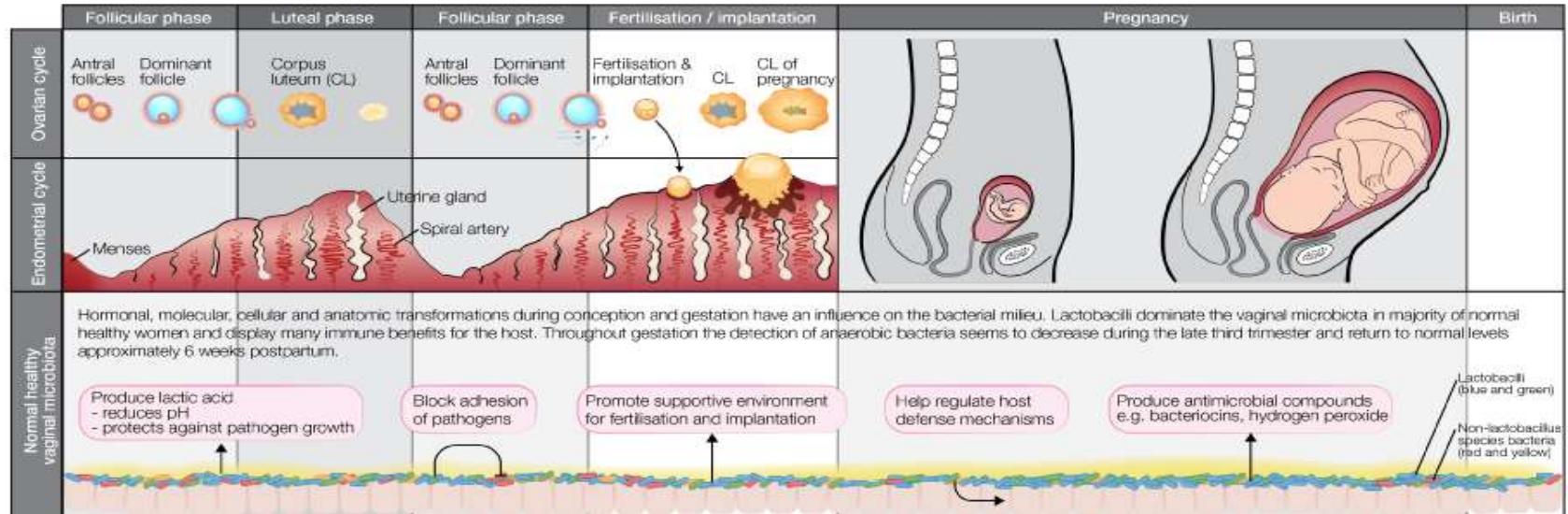
Dete prvu dozu probiotika dobija:

⇒ intrauterino

Vaginalni mikrobiom je važan za:

OUTCOMES OF DISRUPTED VAGINAL MICROBIOME: CONCEPTION TO BIRTH³⁻⁷

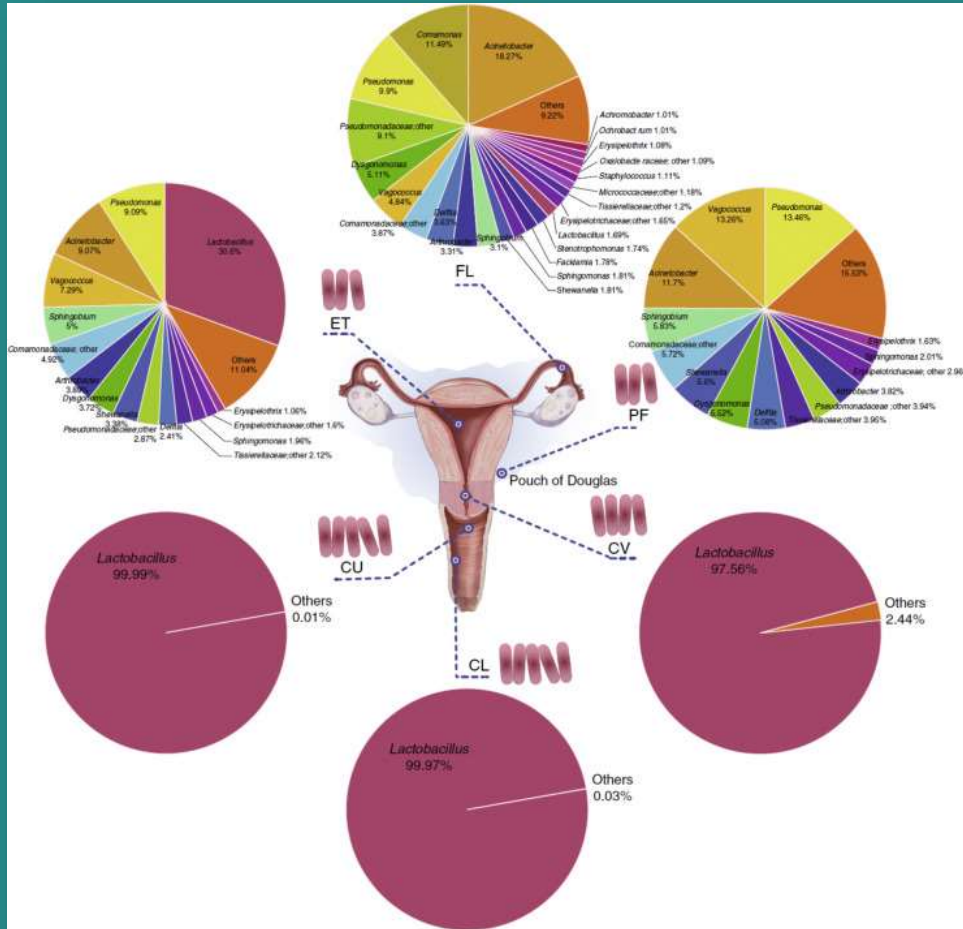

⇒ intimni život i zdravlje žene

⇒ može poboljšati plodnost

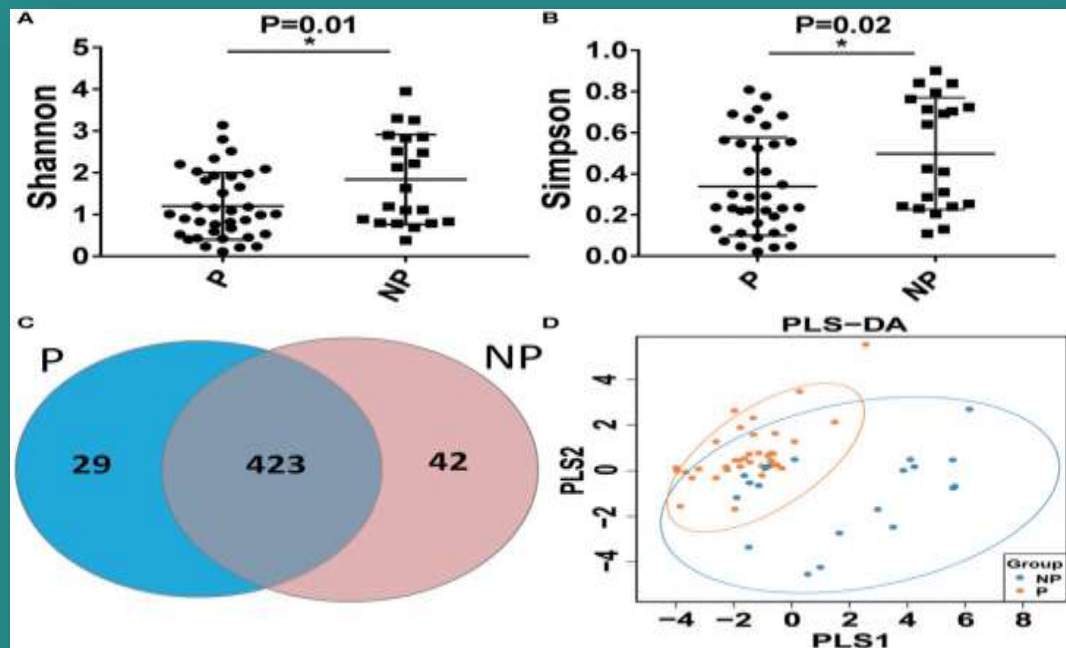
⇒ može poboljšati 17hê

U zdravom mikrobiomu endometrijuma i vagine dominiraju:

⇒ Laktobacili

Primena probiotika za poboljšanje ishoda trudnoće kod žena koje se podvrgavaju vantelesnoj oplodnji:

⇒ moglo bi biti korisno

Primena probiotika za poboljšanje potencijala za plodnost muškaraca:

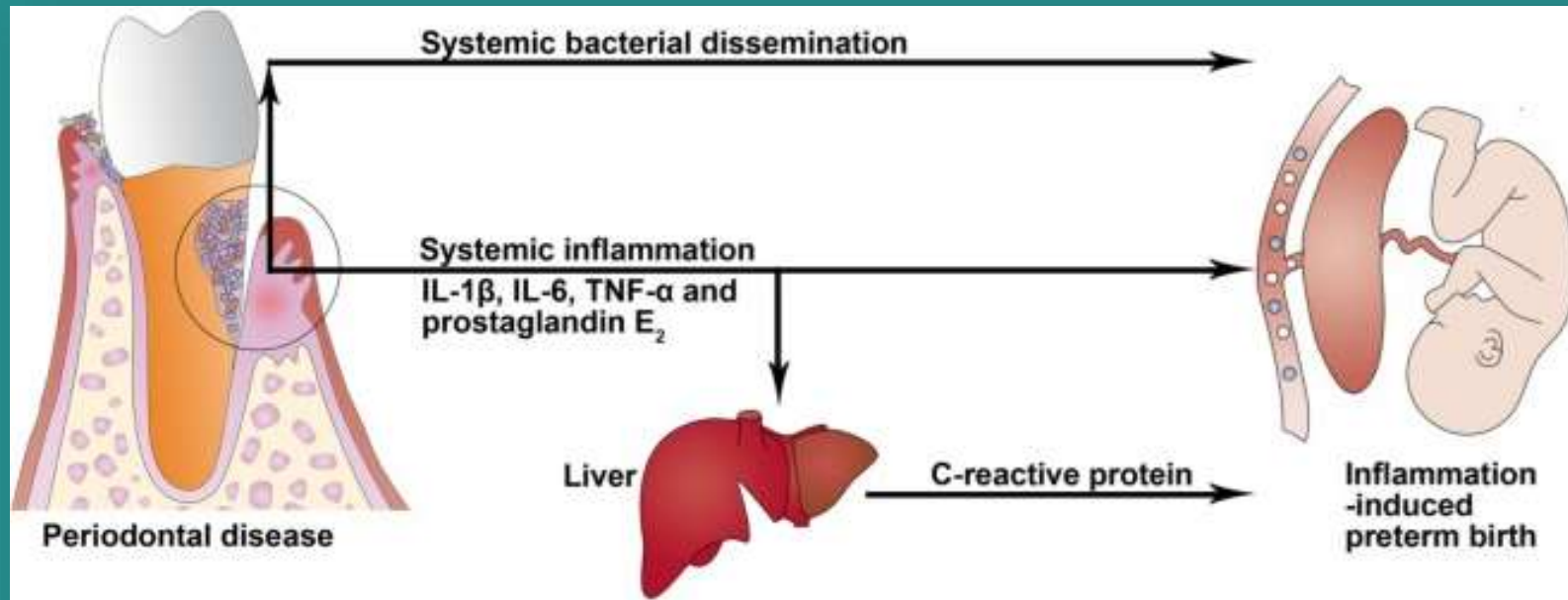
⇒ moglo bi biti korisno

Pretklinička istraživanja su pokazala da određeni probiotički mikroorganizmi:

Variables	Probiotic (n = 25) (Mean ± SD)	Placebo(n = 25) (Mean ± SD)	P1
Ejaculate volume (ml)			
Baseline	3.6 ± 0.91	3.73 ± 0.61	0.751
End	4.94 ± 0.63	3.85 ± 0.74	0.049
P2	0.041	0.801	
Total sperm count (10 ⁶ sperm/ejaculate)			
Baseline	57.6 ± 7.09	59.68 ± 8.03	0.358
End	79.04 ± 14.21	61.6 ± 8.47	0.002
P2	0.001	0.18	
Sperm concentration(*10 ⁶ /ml)			
Baseline	16.25 ± 4.5	16.78 ± 3.6	0.804
End	20.77 ± 6.49	16.83 ± 4.04	<0.001
P2	0.001	0.417	
Motility grade a + b (%)			
Baseline	19.59 ± 2.11	18.8 ± 2.19	0.705
End	26.73 ± 4.03	18.86 ± 3.08	<0.001
P2	<0.001	0.87	
Motility grade a (%)			
Baseline	3.68 ± 0.73	3.93 ± 0.89	0.69
End	7.21 ± 2.39	3.8 ± 1.13	0.001
P2	<0.001	0.805	

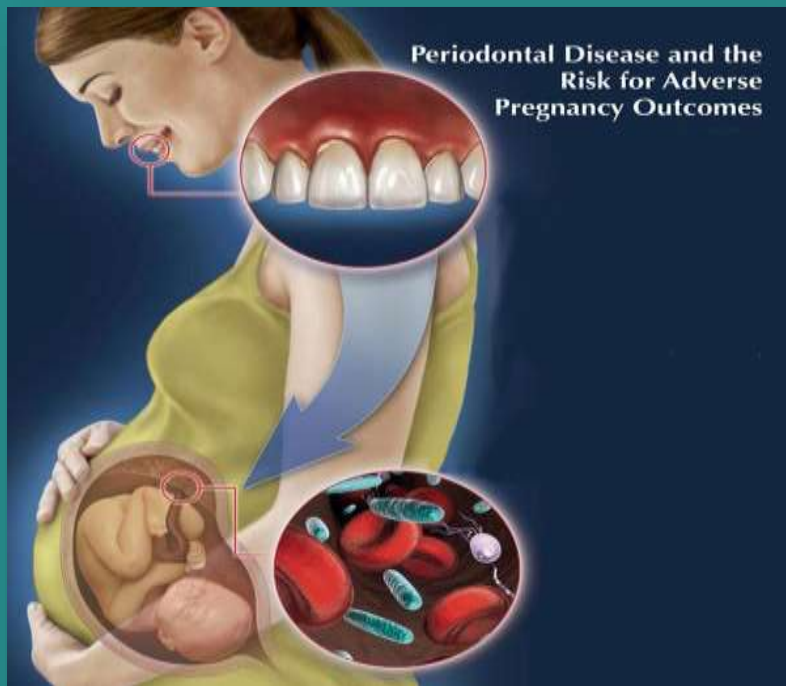
- ⇒ mogu dovesti do poboljšane pokretljivosti spermatozoida
- ⇒ Mogu dovesti do povećanog antioksidativnog kapaciteta

Neuravnotežen oralni mikrobiom trudnice,
kao kod parodontitisa, može voditi:

⇒ prevremenom porođaju

Neuravnoteženi vaginalni mikrobiom trudnice,
kao nedostatak laktobacila,
može uticati na ishod trudnoće:

⇒ prevremeno rođenje/pobačaj

⇒ sepsa

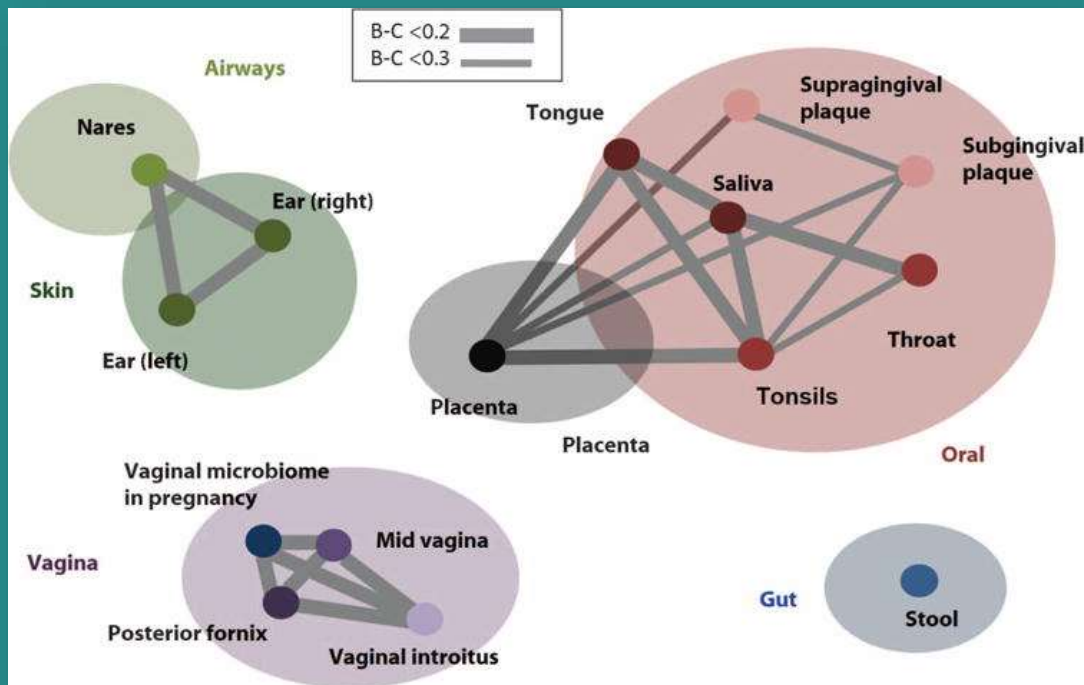
⇒ prerano pucanje plodovih ovojaka (PROM)

Pockpa ZAD. Periodontal Diseases and Adverse Pregnancy Outcomes. Oral Health Prev Dent. 2021;19(1):77-83.

Teshome A. Relationship between periodontal disease and preterm low birth weight. The Pan African Medical Journal. 2016;24:215.

Koji organ trudnice je sterilan:

*Formiranje
placentalne
mikrobiote*

⇒ ni vagina, ni placenta

Probiotski mikroorganizmi igraju ulogu u:

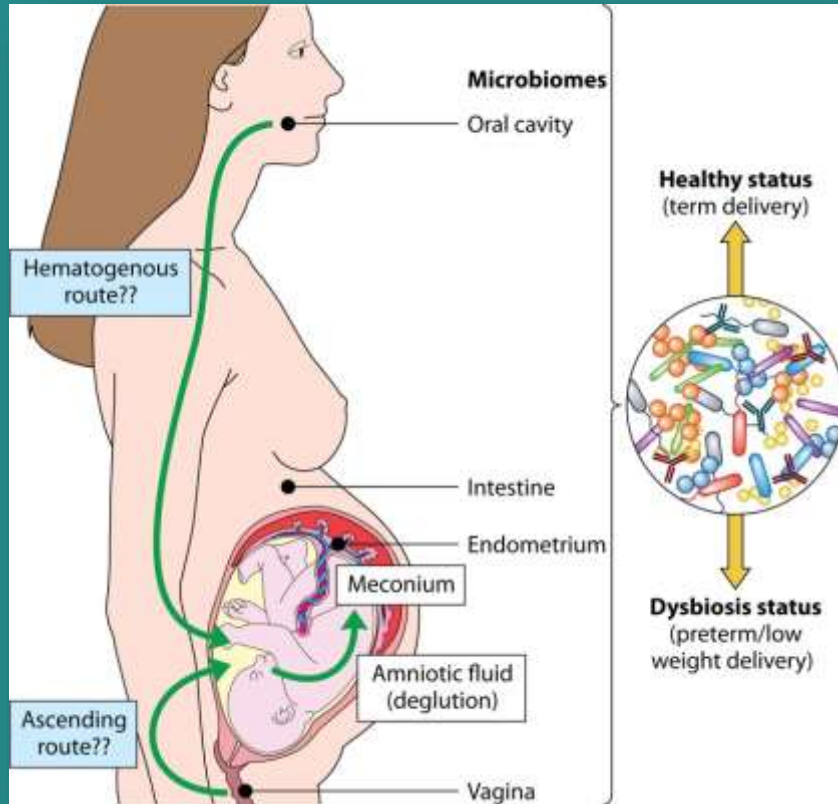

⇒ oplodnji

⇒ сачињава

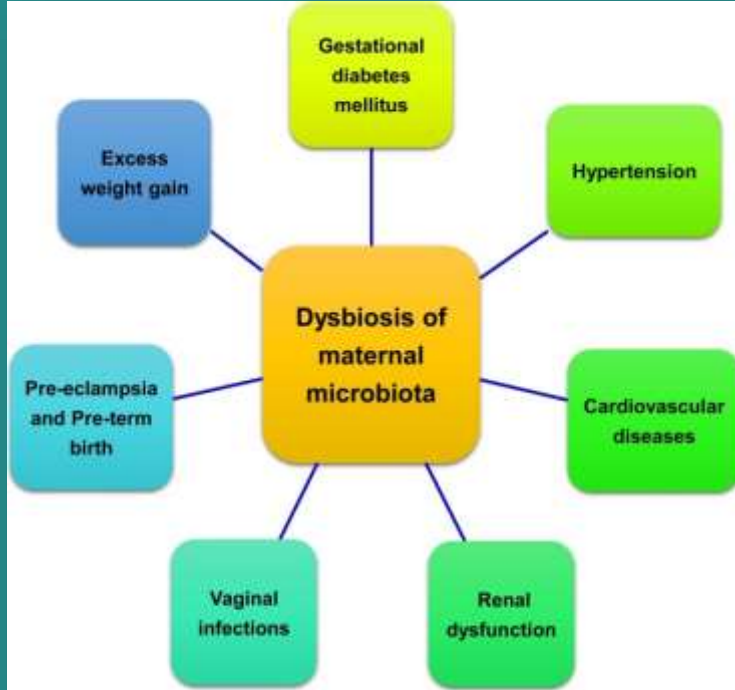
⇒ очисти људски

Majčin mikrobiom je faktor pravilnog razvoja fetusa:

- ⇒ jer priprema fetalni imunitet za spoljni svet
- ⇒ za uspostavljanje dobro uravnoteženog crevnog mikrobioma deteta

Probiotici su pokazali obećavajuće efekte za smanjenje komplikacija u trudnoći:

- ⇒ razvoj gestacionog dijabetesa
  - ⇒ prevremeni porođaj
  - ⇒ preeklampsija

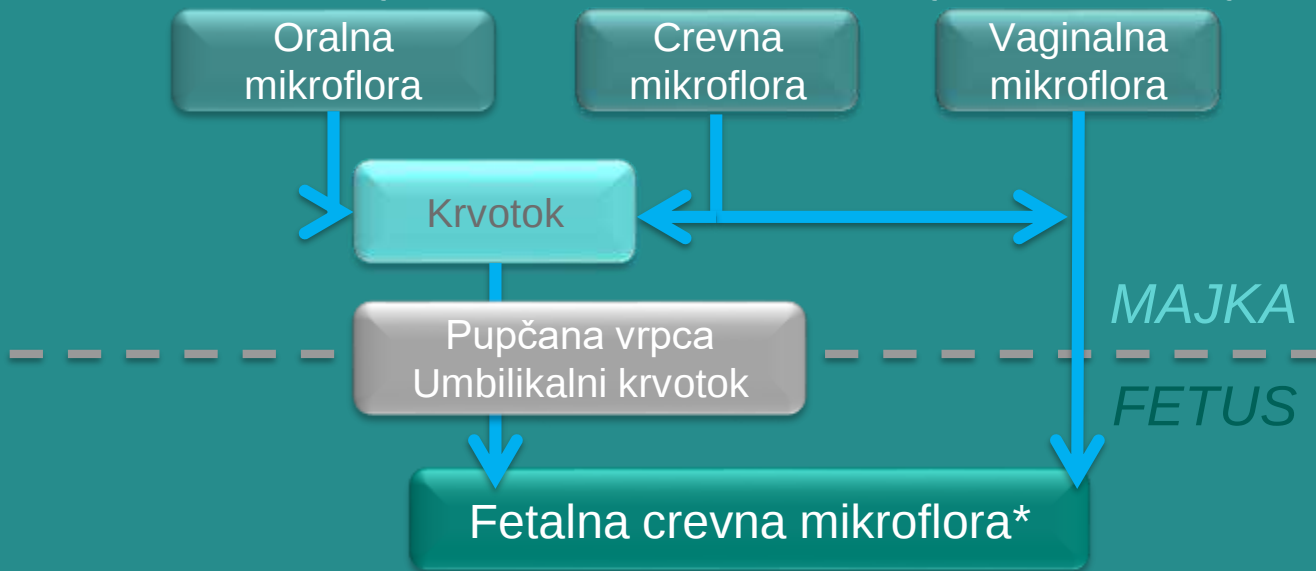
Dunn AB, et al. Through the Microbial Looking Glass: Premature Labor, Preeclampsia, and Gestational Diabetes: A Scoping Review. J Perinat Neonatal Nurs. 2019;33(1):35-51.

Ključnu ulogu u formiranju
crevnog mikrobioma deteta ima:

⇒ majka

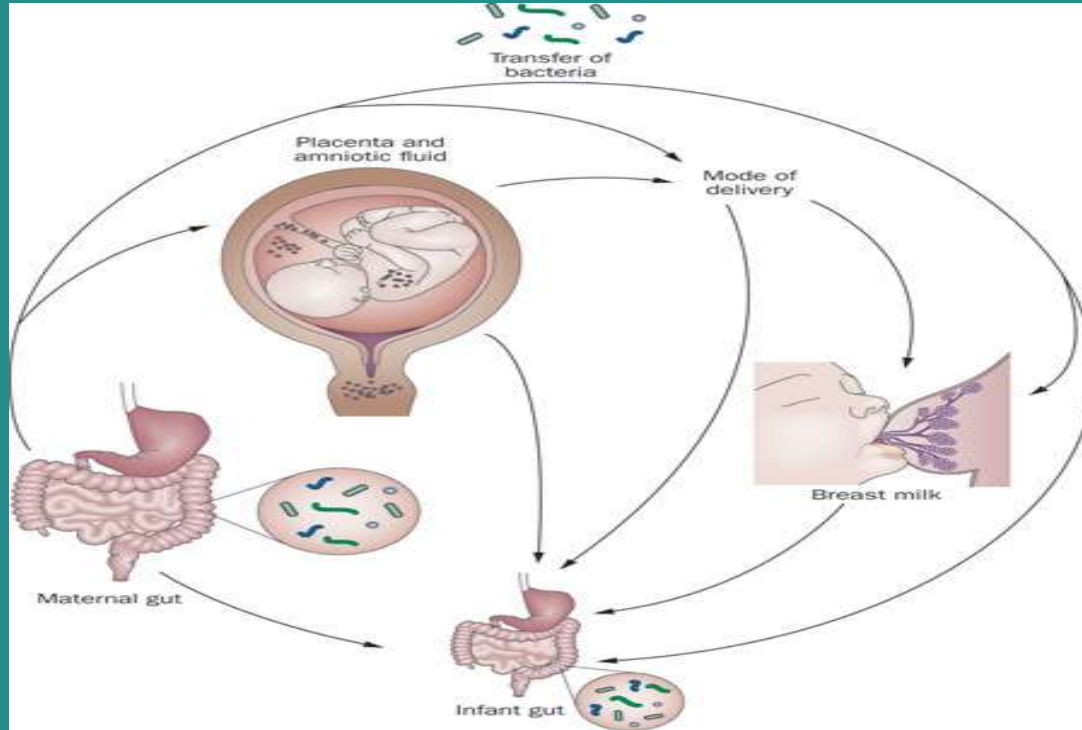
Crevo fetusa biva kolonizovano mikroorganizmima koji se podudaraju sa majčnim:

- Fetalno crevo nije sterilno. Postoje dokazi o prisustvu bakterija u mekonijumu.

- oralnim mikrobiomom
- vaginalnim mikrobiomom
- crevnim mikrobiomom

Na sastav i razvoj mikrobioma odojčeta utiču:

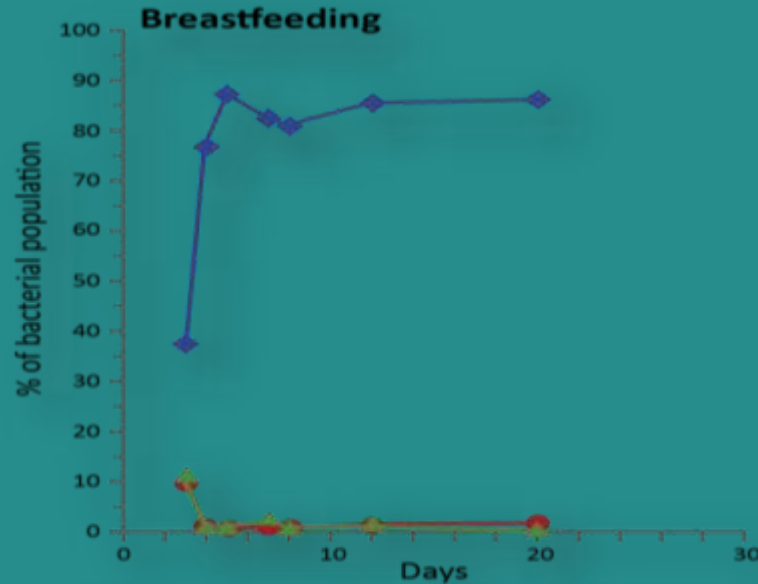
- ⇒ mikrobiom majke,
- ⇒ vrsta porođaja
- ⇒ način ishrane deteta

Nekoliko studija je pokazalo da je novorođenčad rođena carskim rezom:

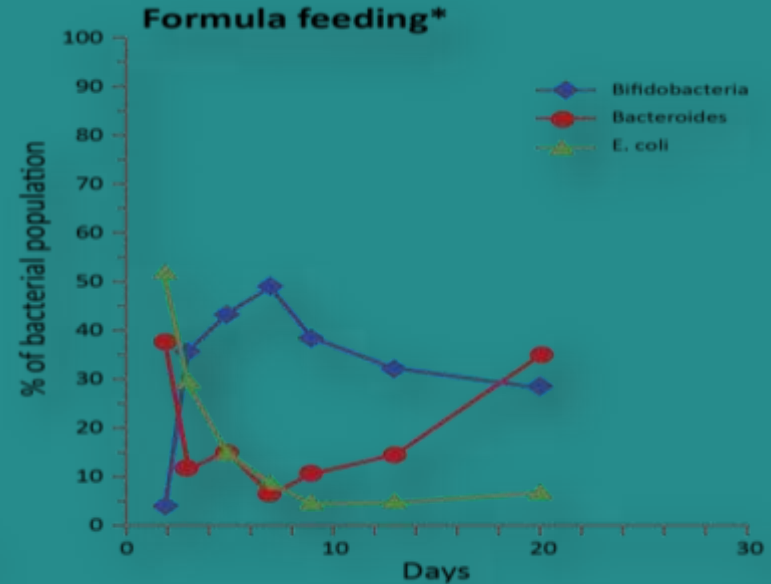
Parameter (concn of specific microbe or total IgE)	Normally delivered	Caesarean born	p Value
Clostridia	9.29 (9.06–9.51)	8.83 (8.6–9.06)	0.0055
Bifidobacteria	10.32 (10.13–10.5)	10.29 (9.99–10.59)	0.87
Total bacteria	11.56 (11.46–11.7)	11.59 (11.5–11.68)	0.61
Lactobacilli/enterococci	9.07 (8.85–9.3)	9.05 (8.86–9.2)	0.85
Bacteroides	9.95 (9.67–10.24)	9.84 (9.52–10.17)	0.63
Total IgE	79 (16–255)	65 (25–160)	0.85

- ⇒ imaju manje raznolik crevni mikrobiom
- ⇒ imaju u crevima manje bifidobakterija od onih rođenih vaginalno
- ⇒ imaju veći rizik od razvoja inflamatorne bolesti creva i gojaznosti

Mikrobiomom creva dojenog odojčeta dominiraju:

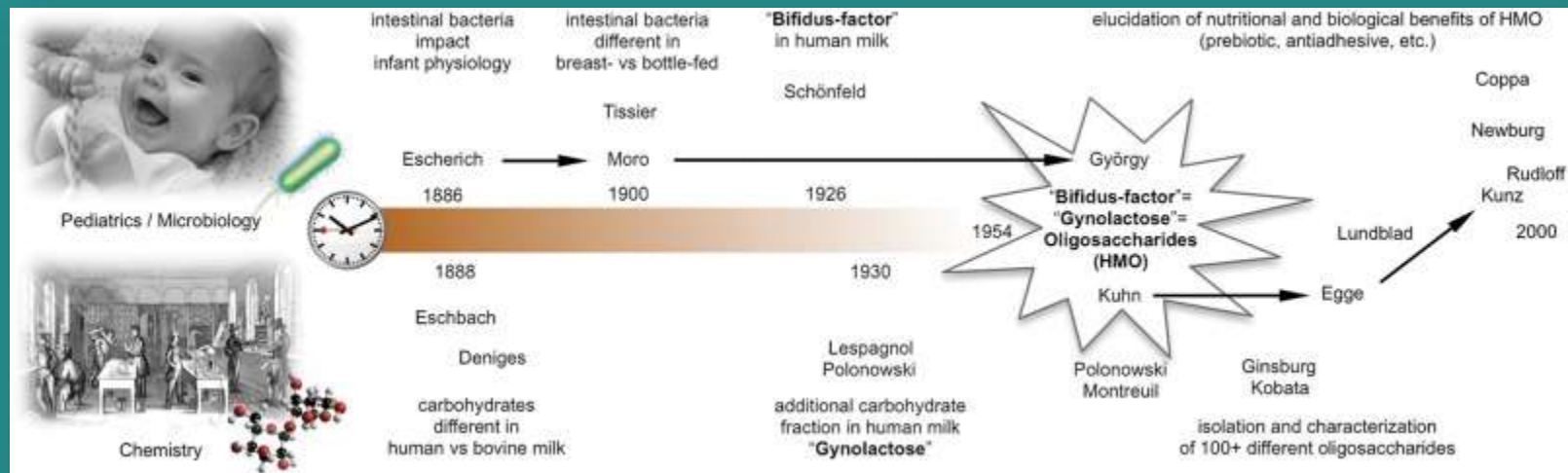

*Formula milk has no added prebiotics or probiotics

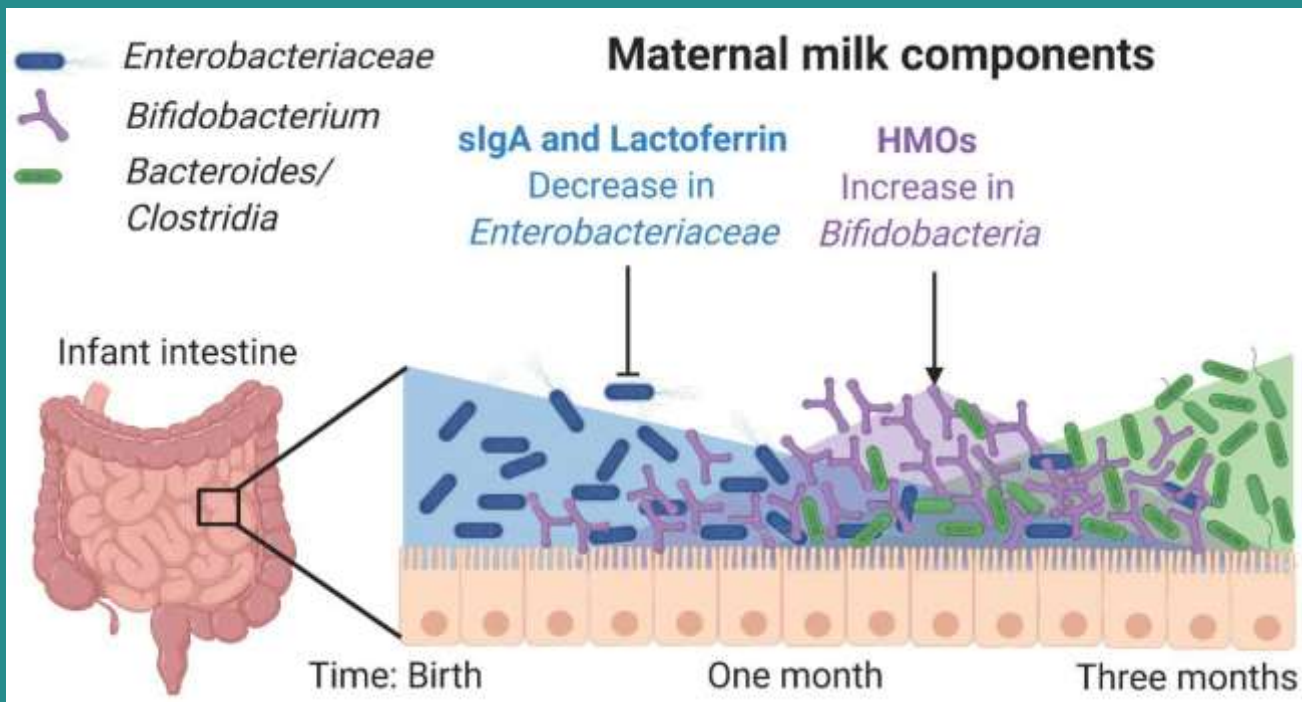
⇒ bifidobakterije

Oligosaharidi u ljudskom mleku su posebno
metabolišu ga bakterije u crevima
novorođenčeta, snažno favorizujući širenje

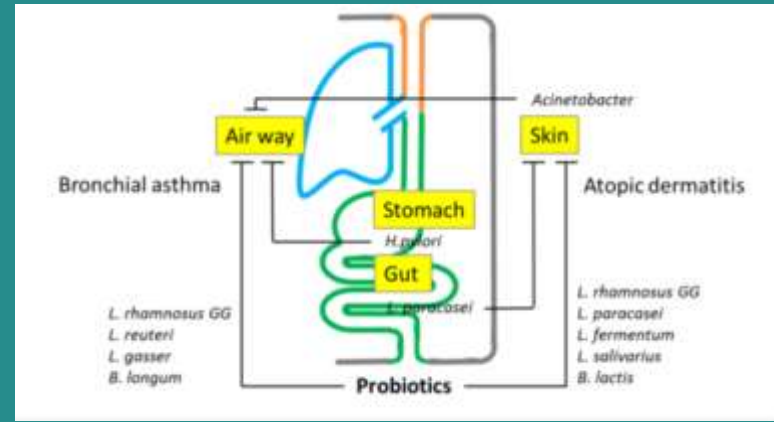
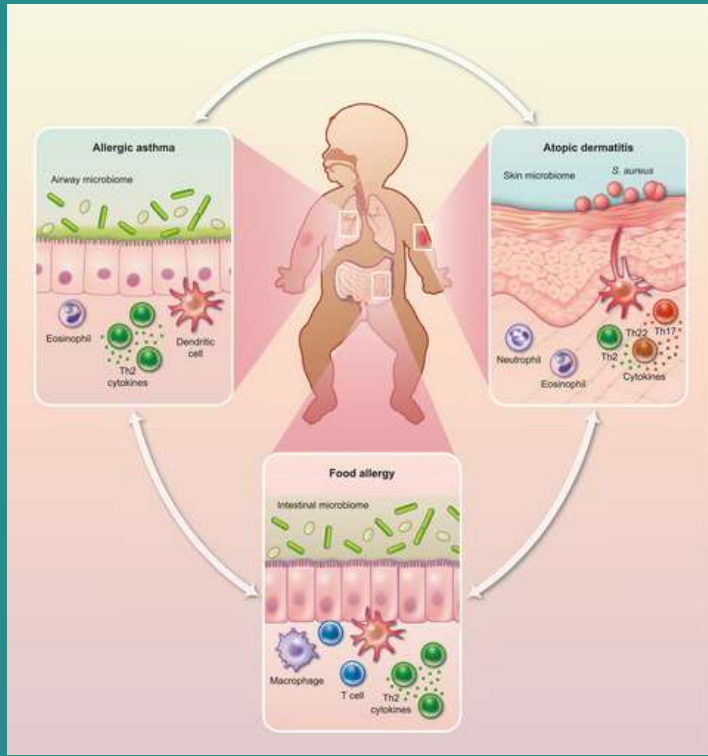
⇒ Bifidobakterije

Oligosaharidi u ljudskom mleku imaju u crevima odojčeta ulogu:

⇒ prebiotika

Ako novorođenčad i odojčad koriste probiotike iz porodice Laktobila:

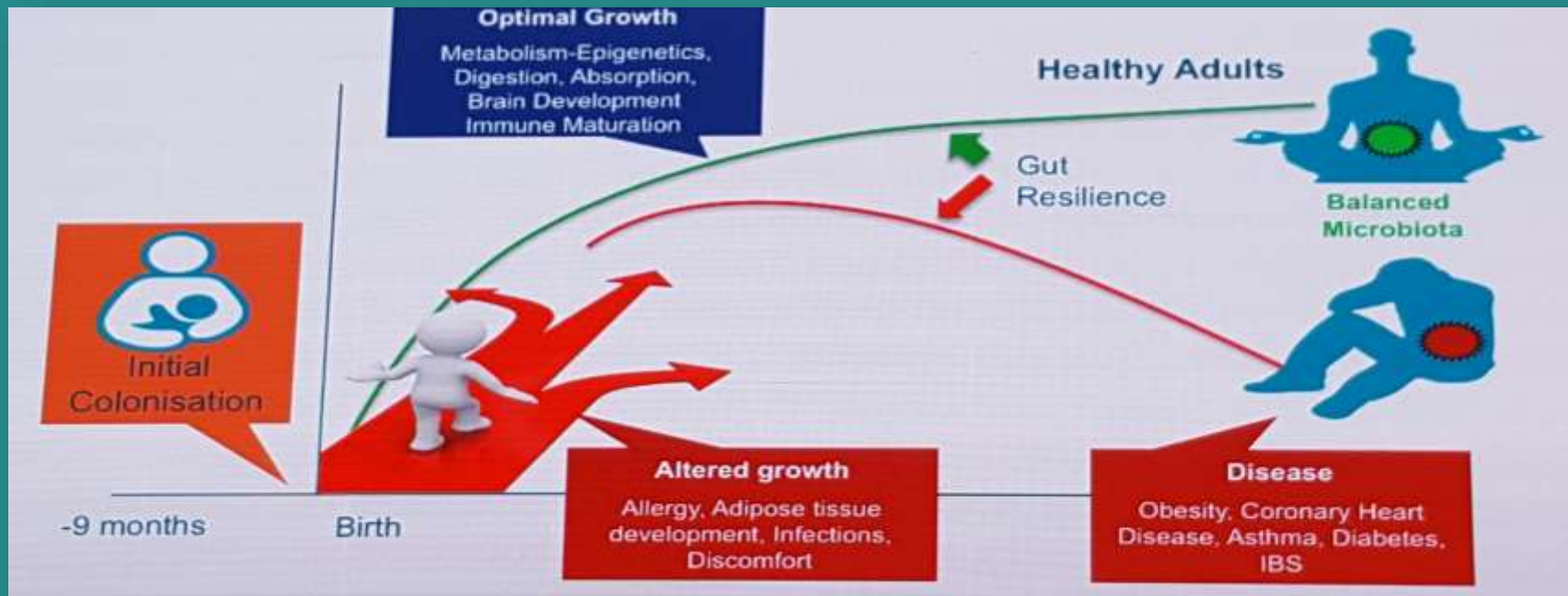

- ⇒ smanjuju rizik od atopijskog dermatitisa
- ⇒ astme
- ⇒ atopijskog marša

Nibbering B, Ubags NDJ. Microbial interactions in the atopic march. *Clin Exp Immunol.* 2020;199(1):12-23

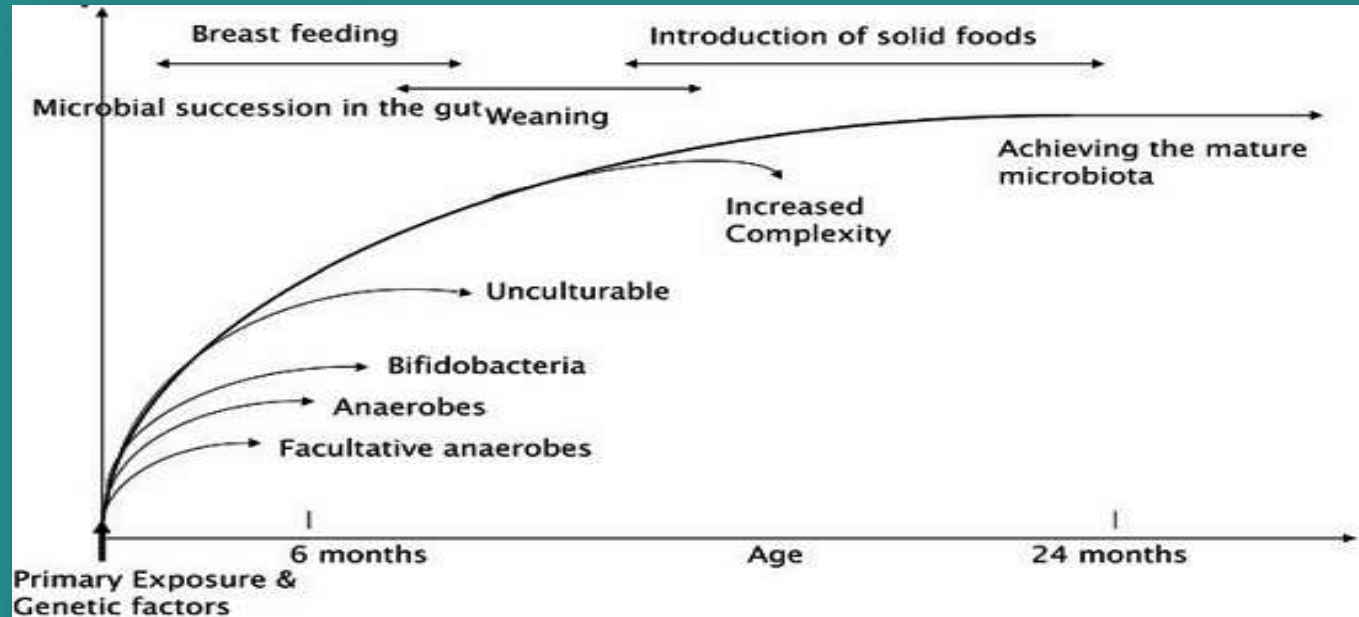
Yukihiko Kato, Yasuhiro Matsumura. Role of Microbiota in Atopic Dermatitis and Bronchial Asthma - Triangular Cross-Talk among Skin, Airway and Gut. *Archives of Clinical and Biomedical Research* 4 (2020): 169-183.

Formiranje crevnog mikrobioma u prvih 1000 dana programira zdravstveno stanje:

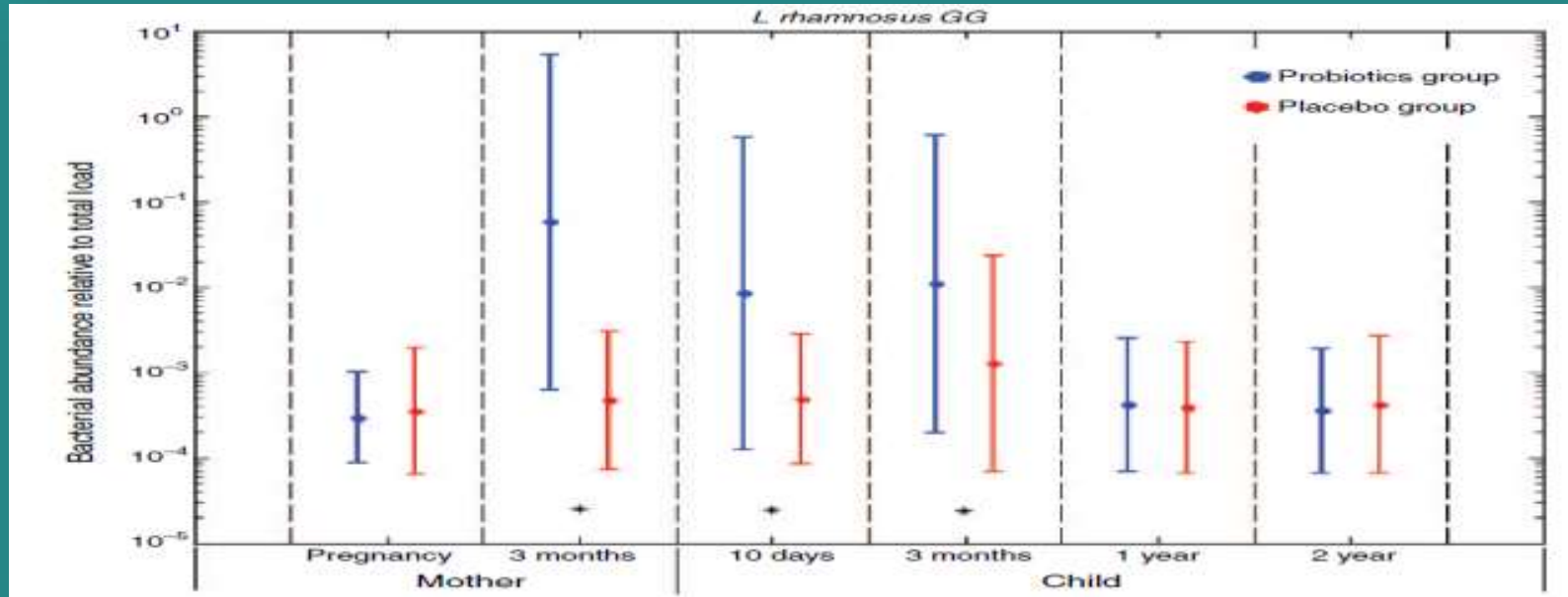
⇒ odraslog pojedinca

U prve 3 godine života crevni mikrobiom sazreva i razvija se u mikrobiom creva koji liči kao kod odrasle osobe precipitiran:

⇒ postepenim uvođenje čvrste hrane

Ako trudnica koristi *Lactobacillus rhamnosus*:

⇒ on se može dokazati u signifikantnom broju u stolici deteta i 3 meseca nakon porođaja

Intestinalni trakt vaginalno rođene dece biva kolonizovan mikrobiomom u kome dominiraju:

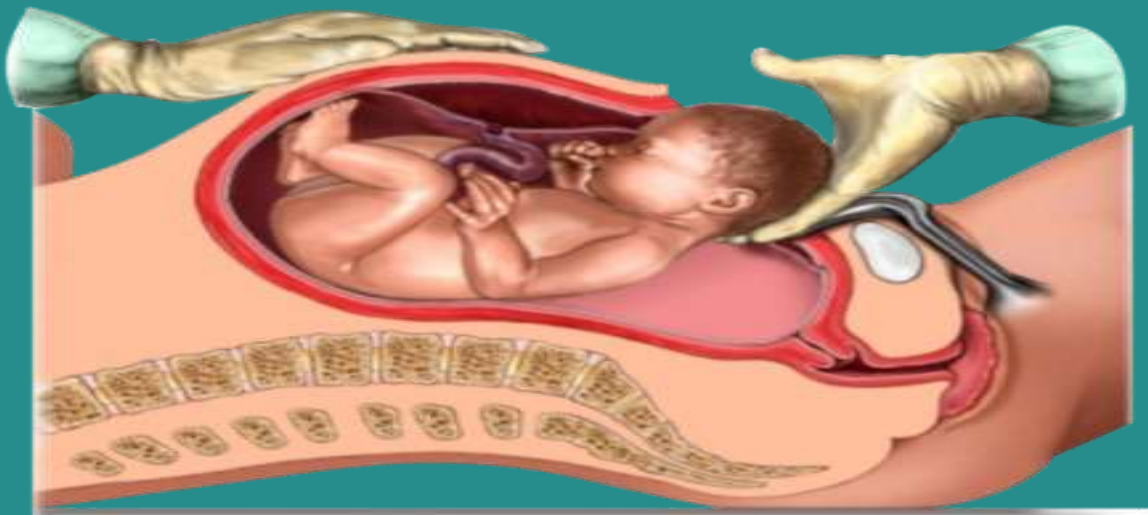

⇒ *Lactobacillus*, *Prevotella* i *Sneathia* spp.

Grönlund MM. Fecal microflora in healthy infants born by different methods of delivery JPGN 1999

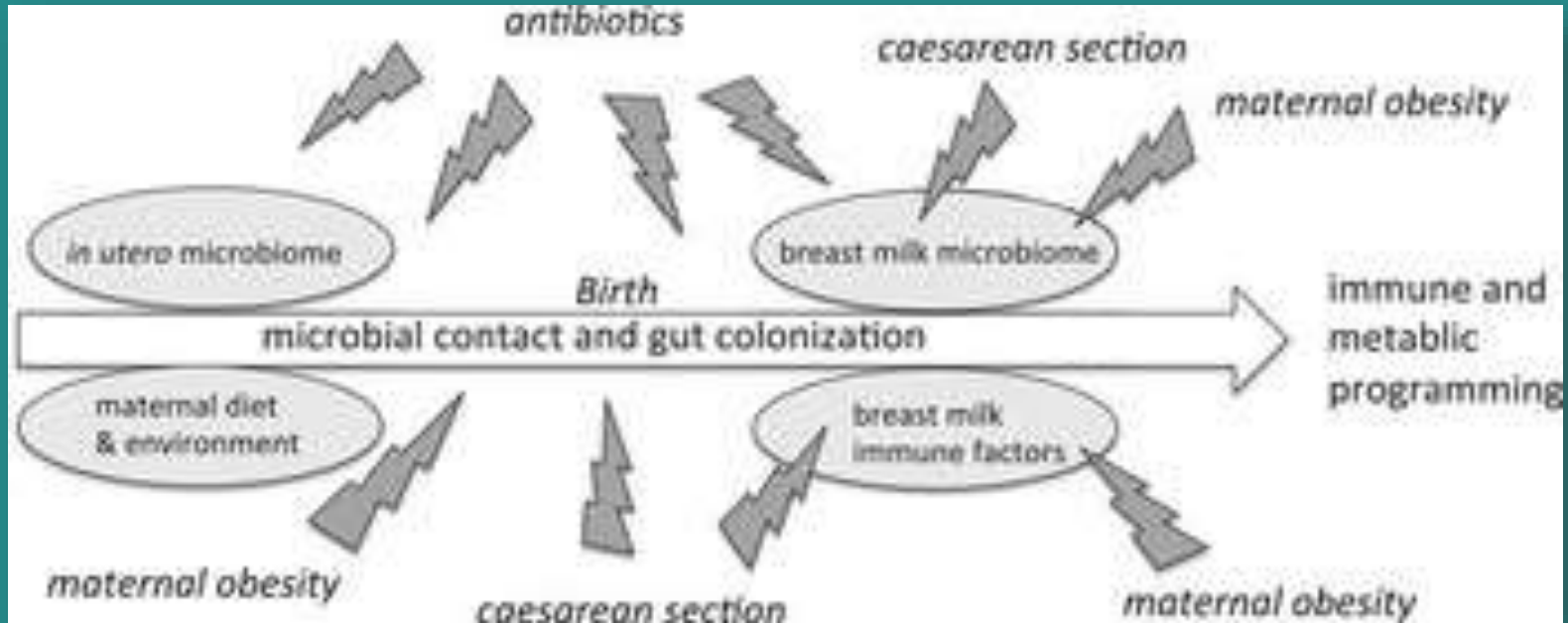
Dominguez-Bello MG. Delivery mode shapes the acquisition and structure of the initial microbiota Proc Natl Acad Sci 2010.

Intestinalni trakt carskim rezom rođene dece
biva kolonizovan mikrobiomom u kome
dominiraju:

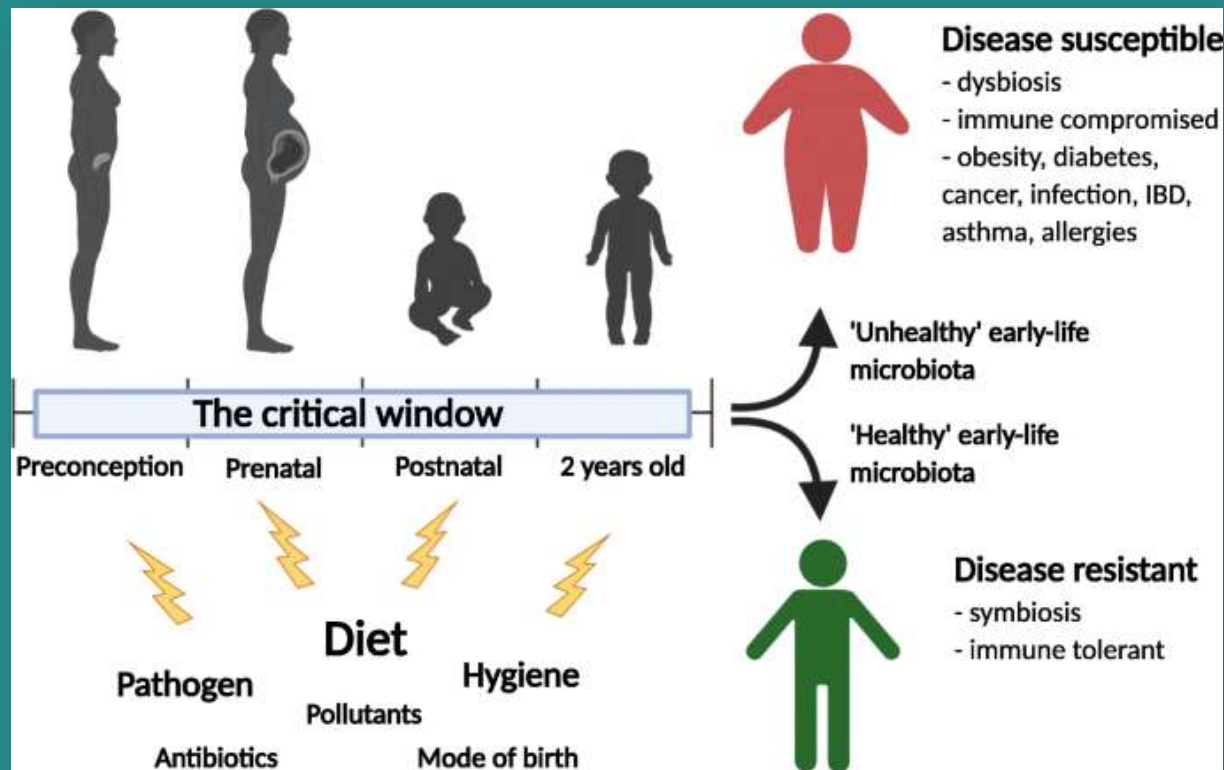
⇒ Staphylococcus, Corinebacterium i Propionibacterium spp

Zdravim načinom programiranja crevnog mikrobioma odojčeta se smatra:

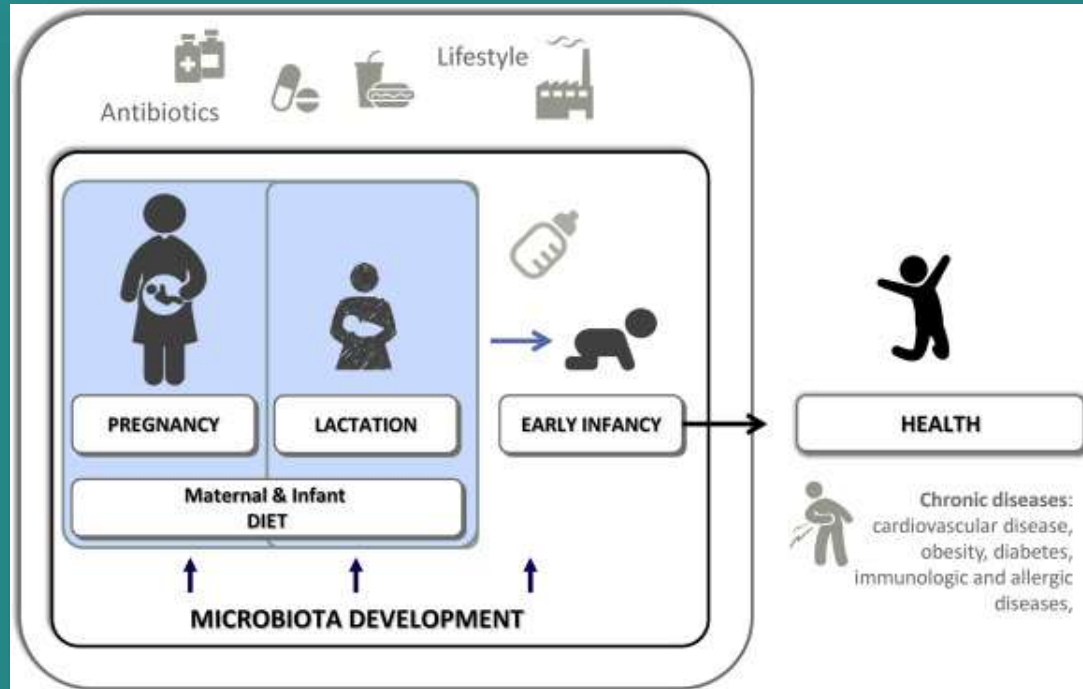
⇒ ishrana majčinim mlekom

Crevna disbioza u prvih 1000 dana je povezana sa nastankom:

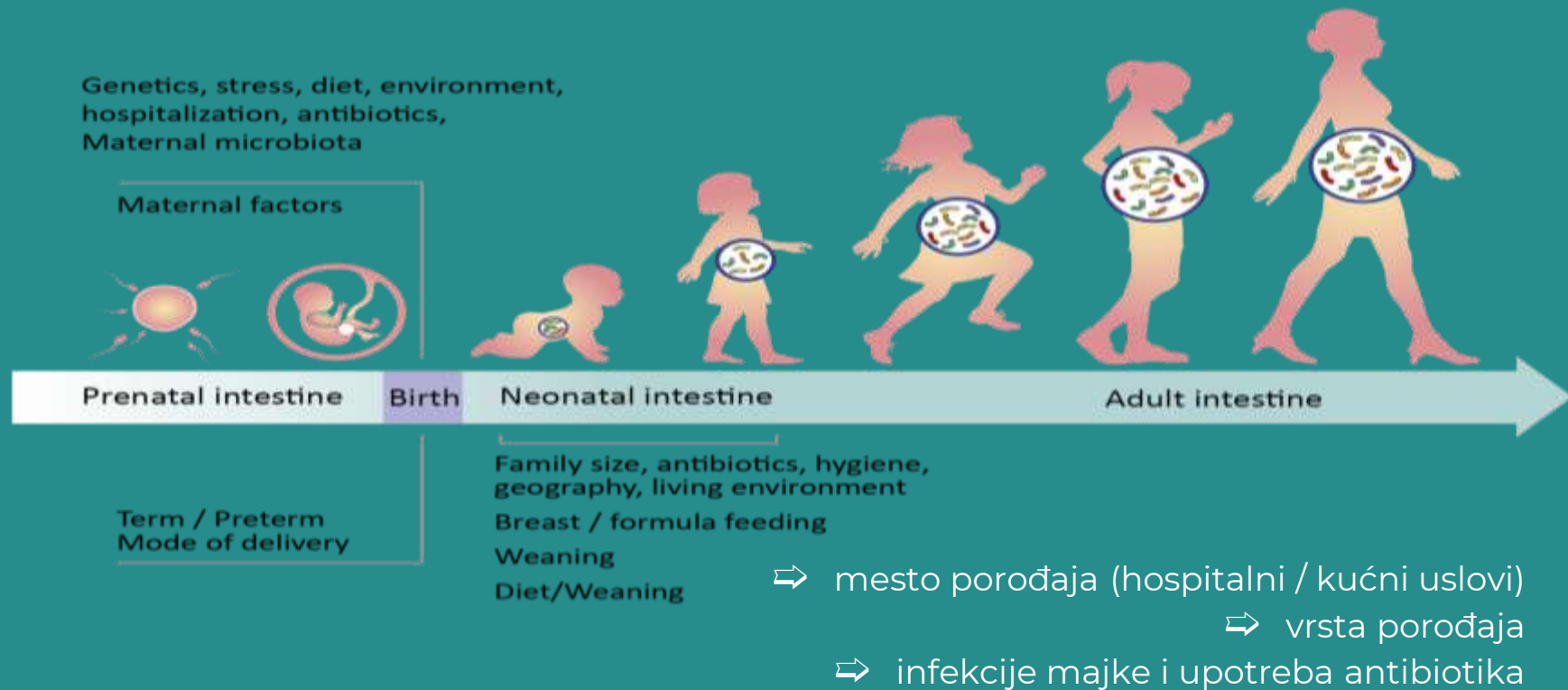
- ⇒ alergijskih bolesti
- ⇒ autoimunih bolesti
- ⇒ tumora

Važni prenatalni faktori za formiranje crevnog mikrobioma novorođenčeta su:

- ⇒ dentalna higijena majke
  - ⇒ ishrana majke
  - ⇒ infekcije majke i upotreba antibiotika

Važni perinatalni faktori za formiranje crevnog mikrobioma novorođenčeta su:

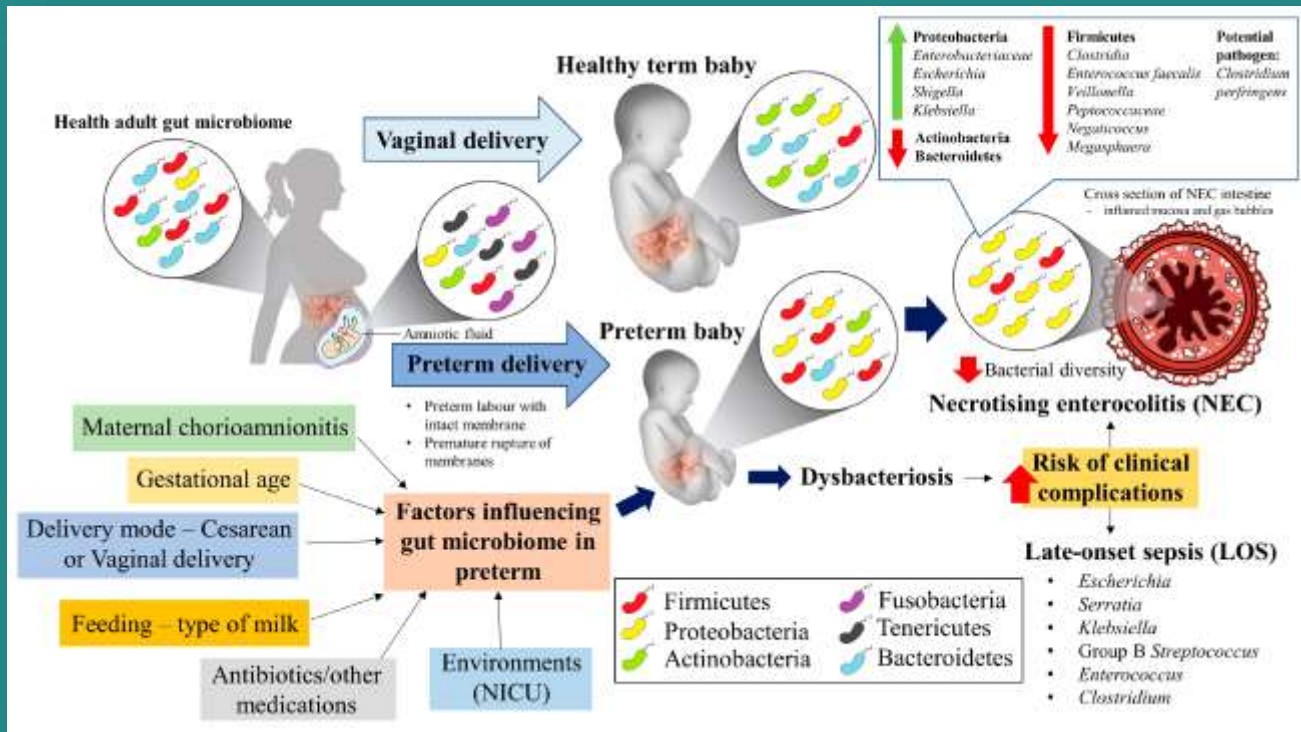
Disbioza fetalnog intestinalnog mikrobioma potiče od disbioze:

Fetalna intestinalna mikrobiota
koja potiče od
progutane amnionske tečnosti, može
biti odgovorna
za inflamatorni proces
koji vodi prevremenom porođaju

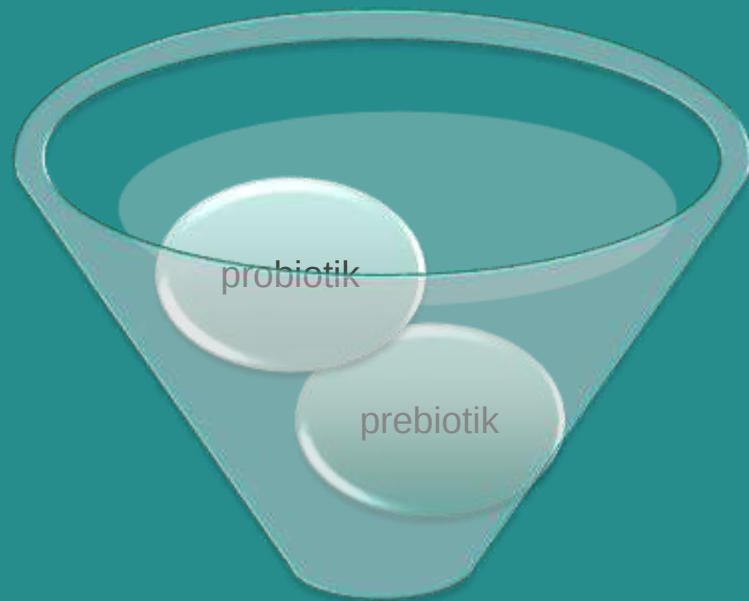
⇒ amnionske tečnosti

Disbioza fetalnog intestinalnog mikrobioma može biti odgovorna za inflamatorni proces koji vodi:

⇒ prevremenom porođaju

Terapijsko oblikovanje crevnog mikrobioma je moguće upotrebom:

↓
sinbiotik

Prebiotik

Nesvarljivi dijetetski ugljeni hidrati, prvenstveno OS, koji putuju do debelog creva netaknuti, sposobni da selektivno stimuliraju rast i aktivnost korisnih bakterija u debelom crevu

Sinbiotik

Kombinacija prebiotika i probiotika

Probiotik

Živi mikroorganizmi, koji dati u dovoljnoj količini, imaju pozitivne efekte na zdravlje domaćina

- ⇒ probiotika
- ⇒ prebiotika
- ⇒ sinbiotika

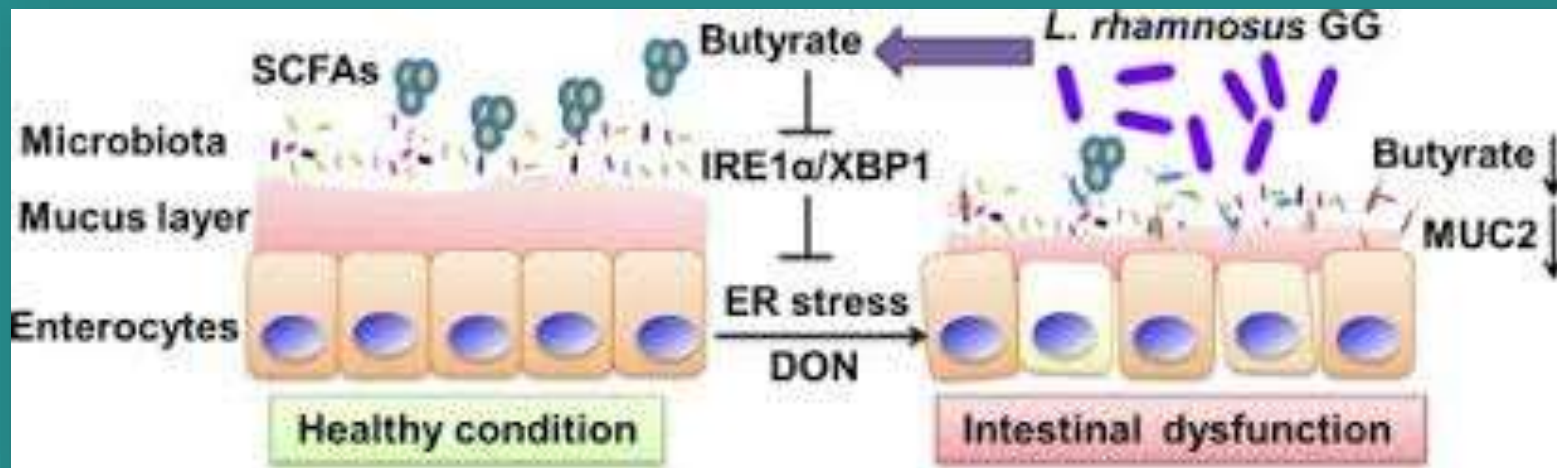
Kod dece koja pohađaju kolektiv za prevenciju infekcije gornjih disajnih puteva preporučuje se:

⇒ *Lactobacillus rhamnosus*

Hojsak I, et al. *Lactobacillus GG* in the prevention of gastrointestinal and respiratory tract infections in children who attend day care centers: a randomized, double-blind, placebo-controlled trial. *Clin Nutr.* 2010 Jun;29(3):312-6.

Za prevenciju nozokomijalnih infekcija digestivnog trakta kod dece preporučuje se:

⇒ *Lactobacillus rhamnosus*

McFarland LV. LGG prevented nosocomial gastrointestinal and respiratory tract infections. Arch Dis Child Educ Pract Ed. 2011 Dec;96(6):238. Lin R, et LGG supplementation modulates the gut microbiota to promote butyrate production, protecting against deoxynivalenol exposure in nude mice. Biochem Pharmacol. 2020 May;175:113868.

Za prevenciju nozokomijalne dijareje,
koristiti svaki dan, u toku hospitalizacije
probiotik u dozi od najmanje:

⇒ 10⁹ CFU

Probiotik dat detetu koje pohađa
kolektiv značajno smanjuje rizik od:

⇒ razvoja gastrointestinalnih infekcija

⇒ enteropatija

⇒ dijareje

Deca koja pohađaju kolektiv, a dobijala su probiotike imala su u odnosu na decu koja su dobijala placebo:

⇒ manje odsutnosti iz vrtića ili škole

Probiotici dati prenatalno i postnatalno:

⇒ smanjuju rizik od atopije i alergije na hranu

Cukrowska, B. The Effectiveness of Probiotic *Lr* and *Lactobacillus casei* Strains in Children with Atopic Dermatitis and Cow's Milk Protein Allergy: A Multicenter, Randomized, Double Blind, Placebo Controlled Study. *Nutrients* **2021**, *13*, 1169.

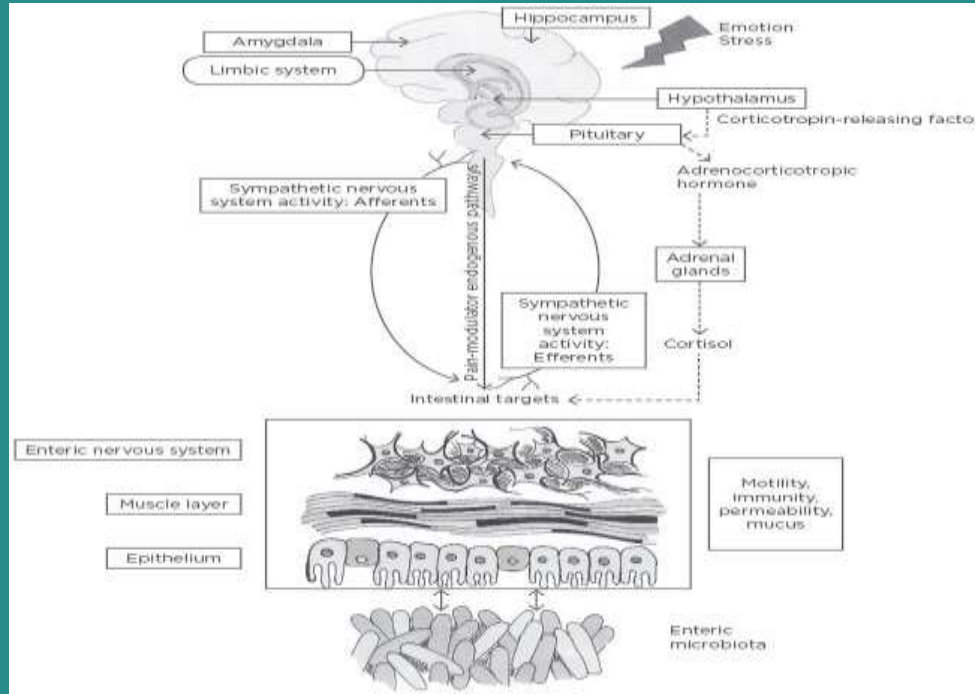
Davanje probiotika tokom prvih meseci života
dovodi do:

⇒ ubrzava sazrevanje imunog odgovora

Primećen je povećan imunoprotektivni
potencijal mleka dojlja koje su dobijale
probiotik:

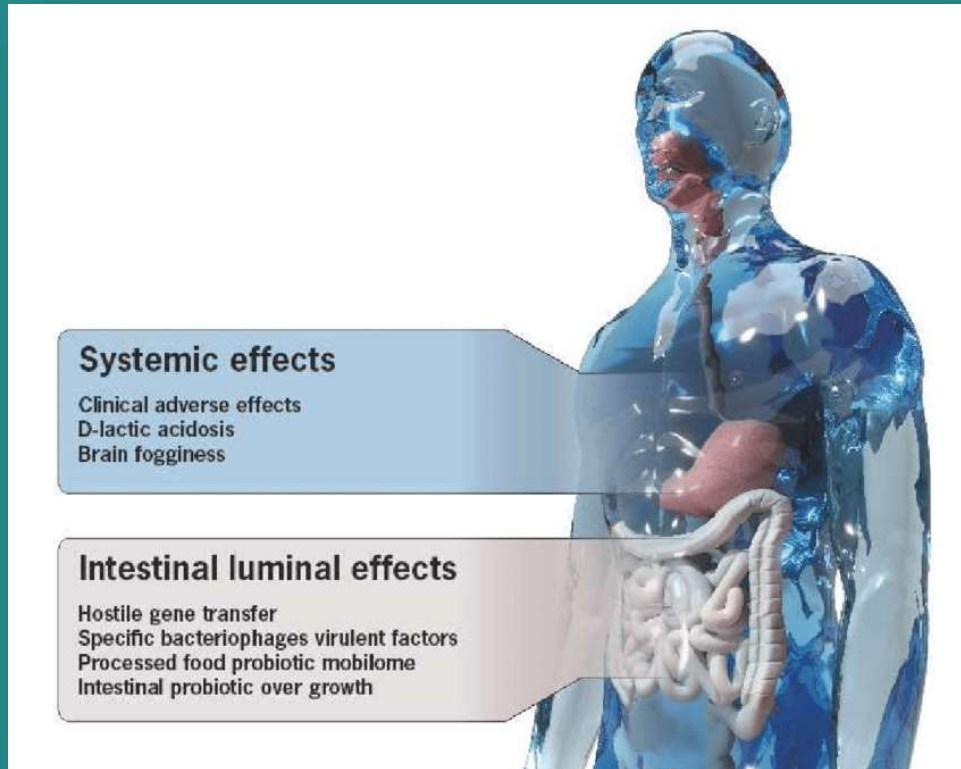
⇒ *Lactobacillus rhamnosus*

Za prevenciju infantilnih kolika preporučuje se upotreba probiotika koji sadrže:

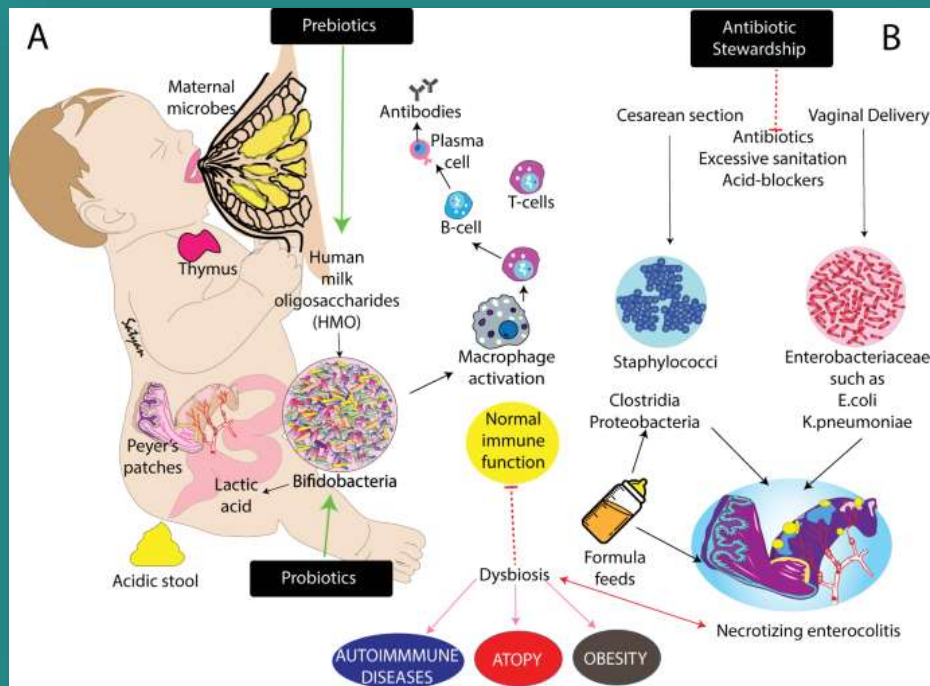
- ⇒ Lactobacillus reuteri
- ⇒ Lactobacillus rhamnosus

Probiotici imaju efekat:

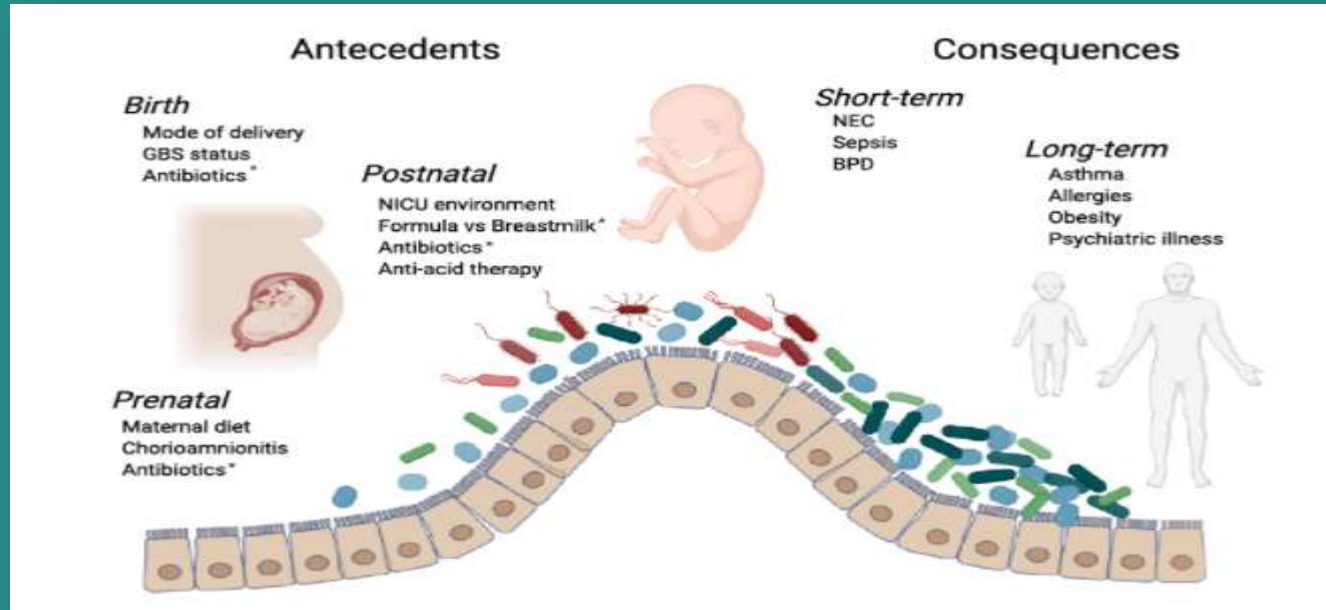
⇒ sistemski u celom organizmu

Poremećaj intestinalnog mikrobioma odojčeta koje nije dojeno se može poboljšati:

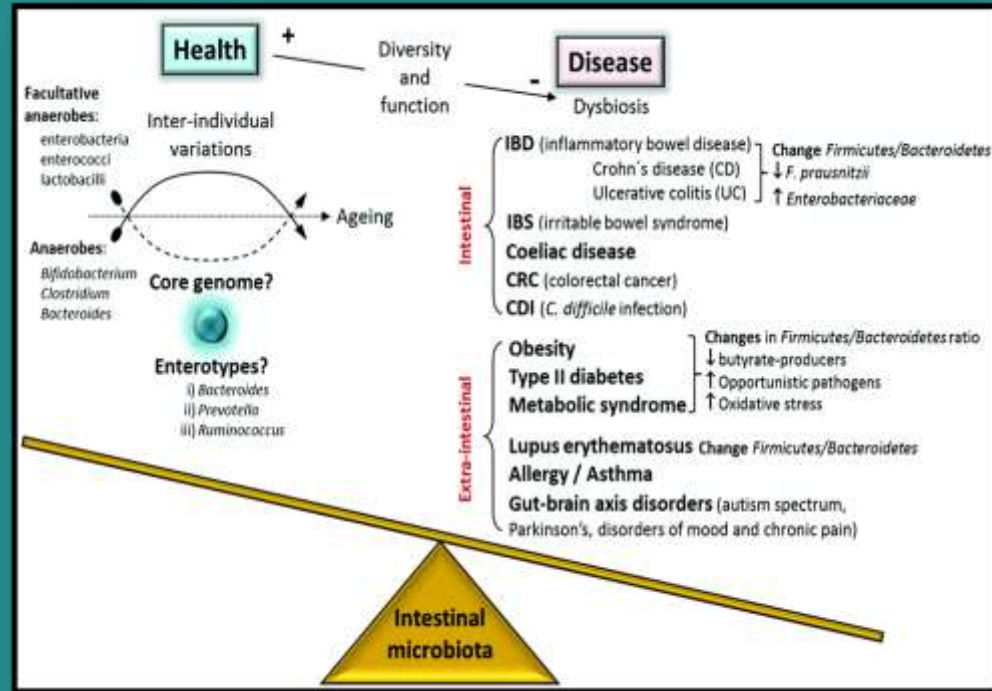
⇒ korišćenjem probiotika

Intestinalna disbioza u prvih 1000 dana života je povezana sa pojavom:

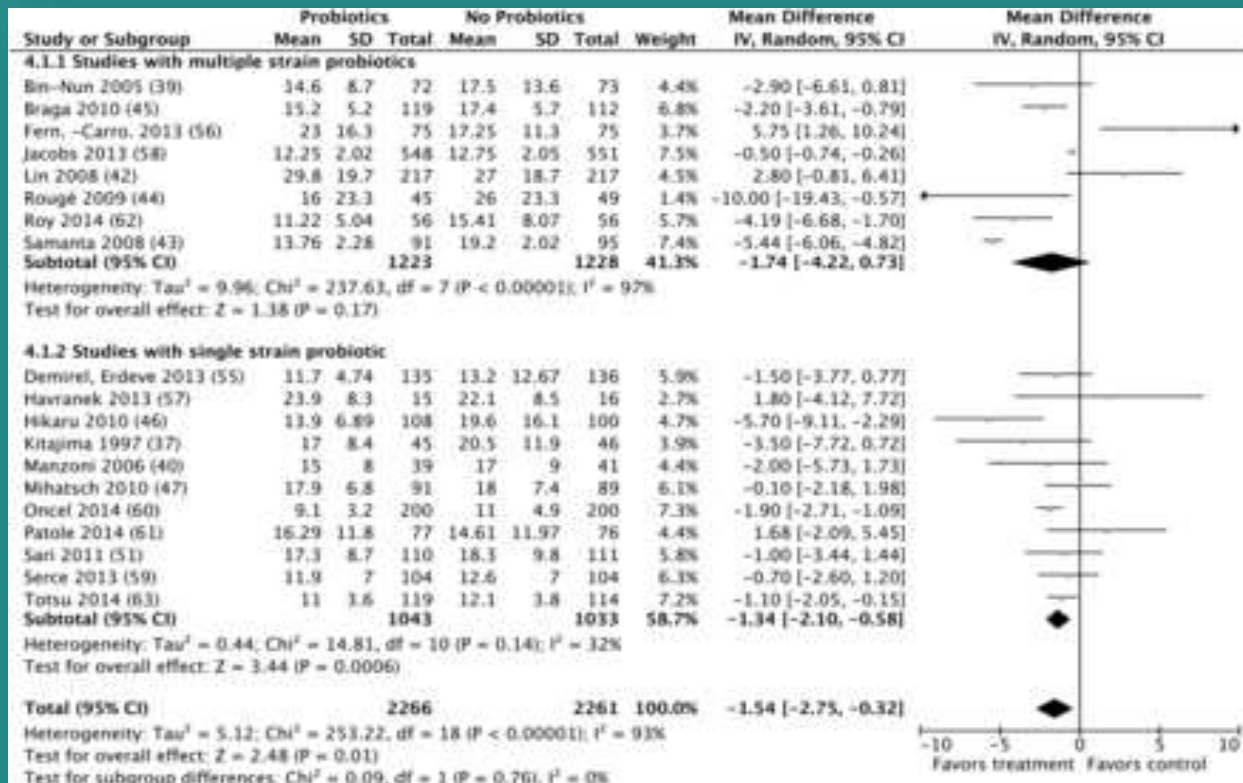
⇒ enteropatogenih sindroma

Intestinalna disbioza u prvih 1000 dana života je povezana u odraslom dobu je sa pojavom:

- ⇒ kardiovaskularnih bolesti
- ⇒ metaboličkog sindroma
- ⇒ alergije

Primena probiotske suplementacije kod prevremeno rođene novorođenčadi ili novorođenčadi male porođajne težine dovodi do:

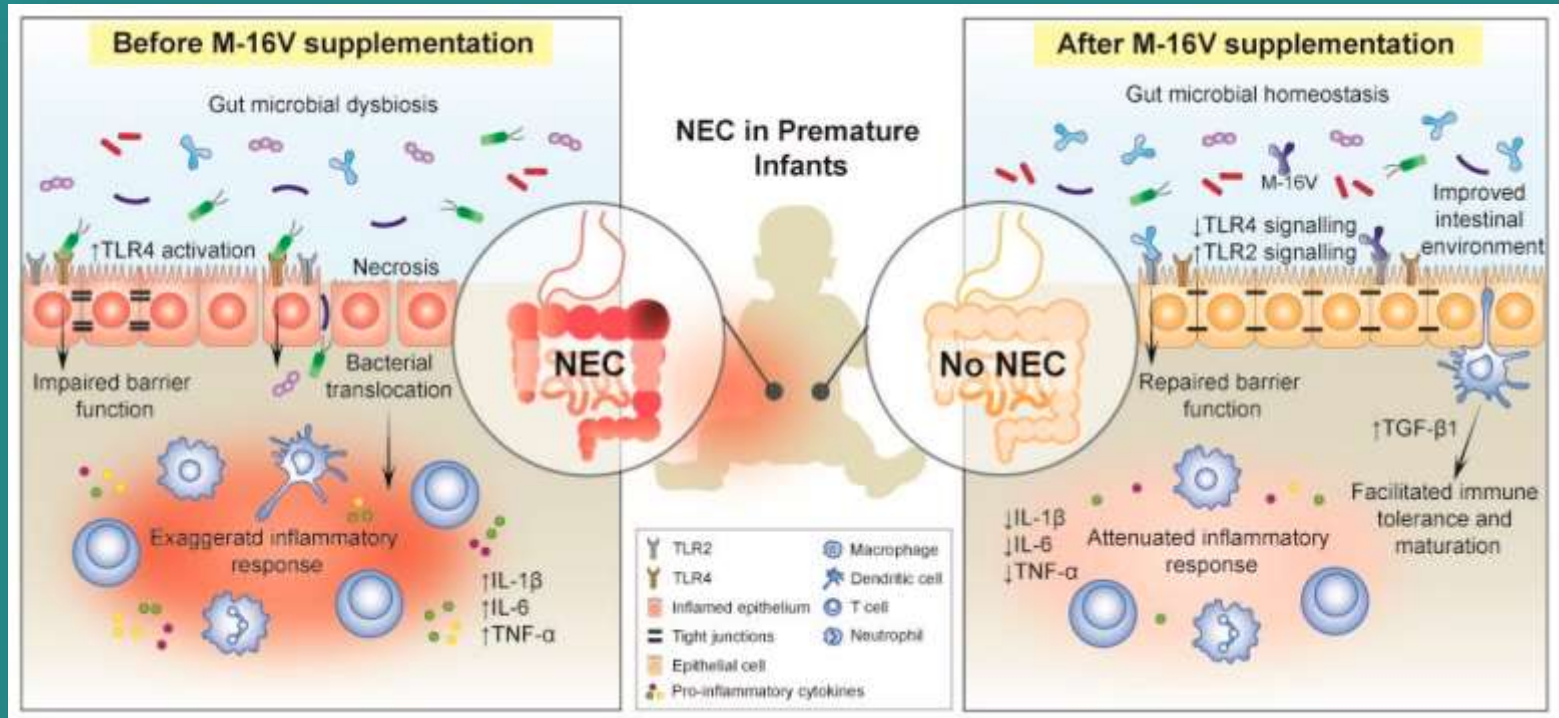

⇒ bolje
napredovanje i
brzinu rasta

⇒ skraćeno vreme
prelaska na
enteralnu
ishranu

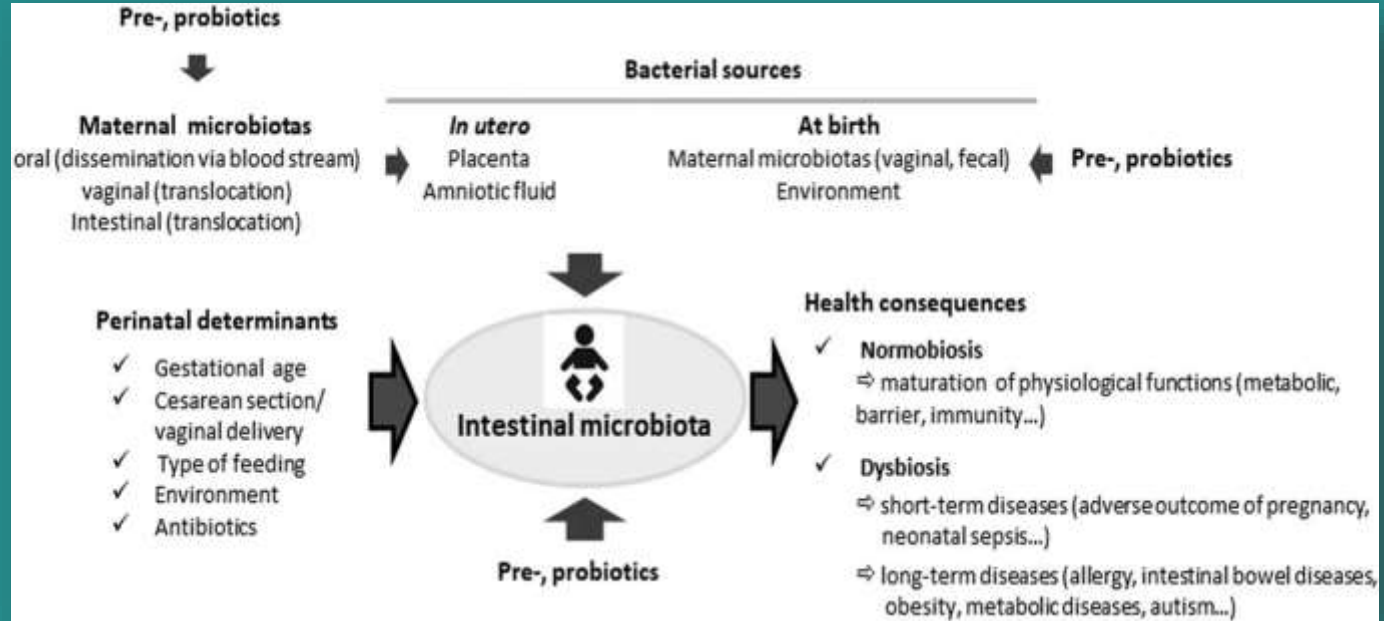
⇒ bolje
postprandijalno
pražnjenje
digestivnog
trakta

Primena probiotika kod prematurusa:

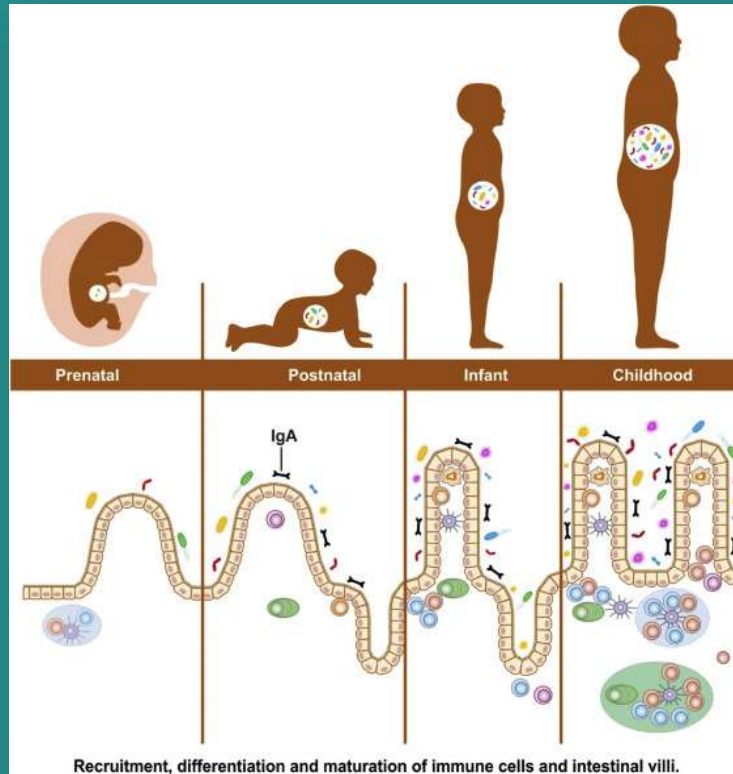
⇒ smanjuje učestalost nekrotizirajućeg enterokolitisa

Intestinalna disbioza kod novorođenčadi rođene carskim rezom može se resetovati:

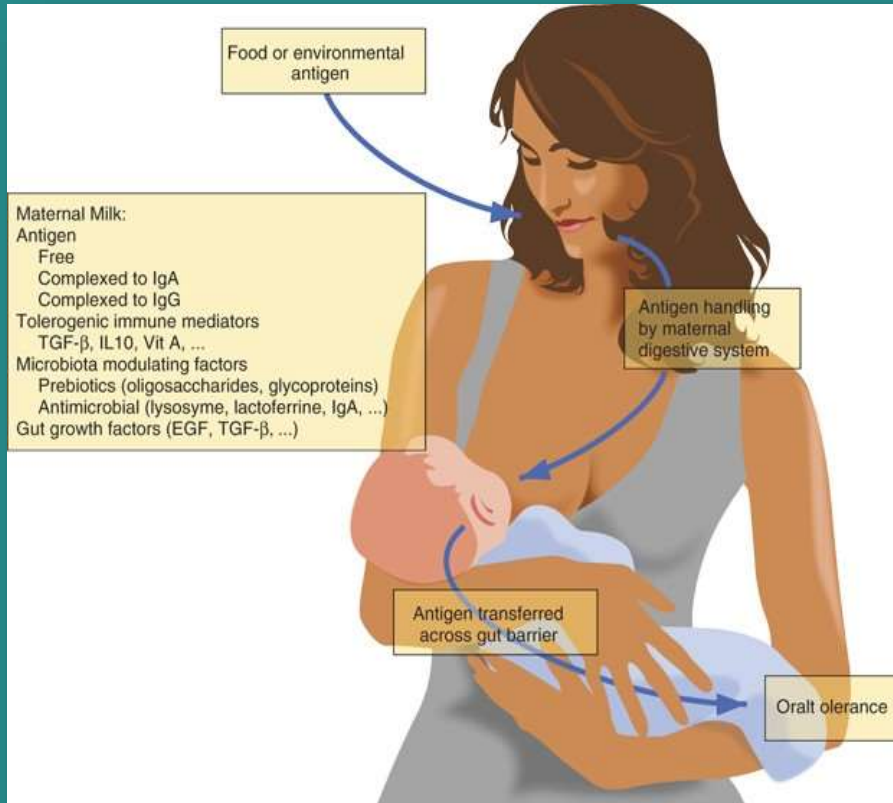
⇒ upotrebom probiotika

Davanje probiotika tokom prvih meseci života dovodi do:

⇒ ubrzava sazrevanje imunog odgovora

Dojenje utiče na crevni mikrobiom odojčeta jer:

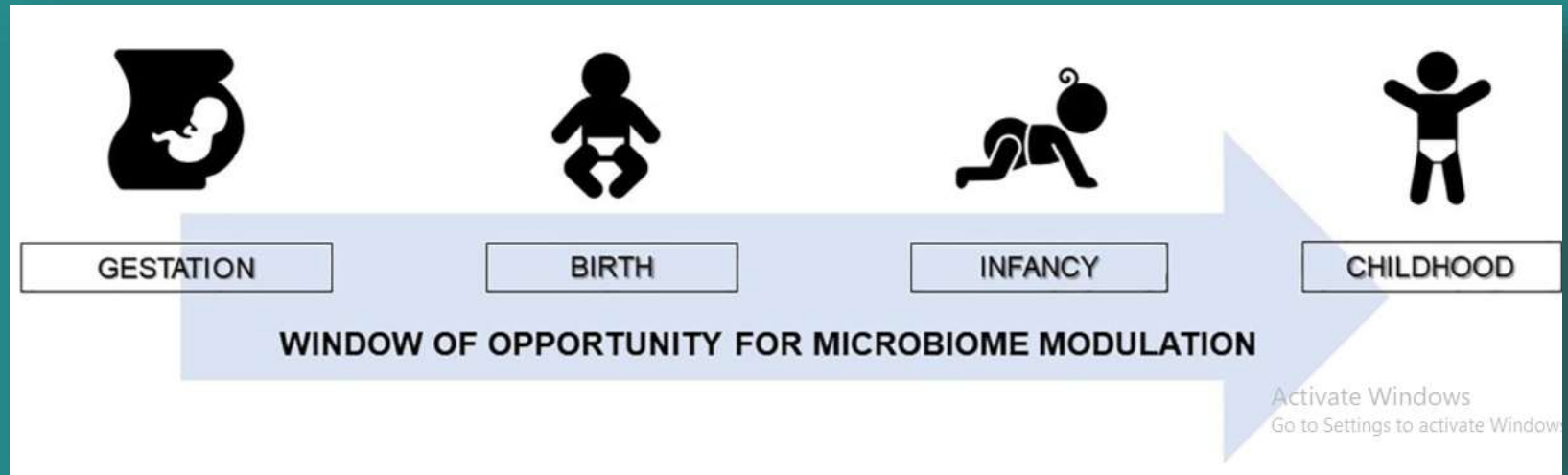
⇒ podstiče toleranciju na životnu sredinu izazvanu antigenima iz majčinog mleka

⇒ umanjuje prekomerne inflamatorne odgovore u crevu

⇒ indukuje sazrevanje intestinalnog trakta i proizvodnju IgA antitela

Zaključak

Prvih 1000 dana pruža priliku za moduliranje mikrobiote kroz intervencije kao što su dijeta, antibiotici, probiotici, prebiotici ili transplantacija fekalne mikrobiote za promociju zdravog rasta i razvoja.

Hvala na pažnji

⇒ Ključnih prvih 1000 dana u formiranju crevnog mikrobioma

Kraj

